

โครงสร้างของหน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหมวคอื่น ๆ

คงได้กล่าวแล้วว่า หน่วยแทนที่จะต้องประกอบด้วยคำกริยาเสมออย่างน้อยก็คำหนึ่งและอาจจะประกอบด้วยคำหมวคอื่น ๆ อีก คือ คำหน้ากริยา คำหลังกริยา และคำเชื่อมกริยา

ในบทนี้ จะกล่าวถึงโครงสร้างของหน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหมวคอื่น ๆ ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

๑. หน่วยแทนที่ประกอบด้วย คำหน้ากริยาและคำกริยา
๒. หน่วยแทนที่ประกอบด้วย คำกริยาและคำหลังกริยา
๓. หน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยา และ คำเชื่อมกริยา
๔. หน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา และคำหลังกริยา
๕. หน่วยแทนที่ประกอบด้วย คำหน้ากริยา คำกริยา และคำเชื่อมกริยา
๖. หน่วยแทนที่ประกอบด้วย คำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยา
๗. หน่วยแทนที่ประกอบด้วย คำหน้ากริยา คำกริยา คำเชื่อมกริยา และ

คำหลังกริยา

๑. หน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยาและคำกริยา

โครงสร้างของหน่วยแทนที่ทุกแบบที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๓ อาจจะมีคำหน้ากริยาอยู่ด้วยได้ และคำหน้ากริยาจะอยู่ตำแหน่งแรกของหน่วยแทน ในแบบโครงสร้างของหน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหน้ากริยาแบบต่าง ๆ ต่อไปนี้จะใช้คำว่า ไป แทนคำหน้ากริยา

ดูรายละเอียดในบทที่ ๒ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ตัวอย่าง^๒แบบ ไป ก_๐

/ ไป กลุ่มใจเปล่า ๆ

มา จับเมื่อสว่าง

แบบ ไป ก_๑(น)

ไป ก่อเรื่องอีกแล้ว

มา โกรธฉันทำไม

แบบ ไป ก_๒(นน)

ไป ป้อนข้าวน้อง

มา ตามป้อนฉัน

แบบ ไป ก_๐ก_๐

ไป นั่งพัก

มา เจ็บกระเดาะกระเดาะ เมื่ออายุได้เจ็ดสิบ

แบบ ไป ก_๑ก_๑(น)

ไป ไล่ตะขา

มา ไล่ตามฉันอีกแล้ว

/ แบบ ไป ก_๑(น)ก_๑

ไป ชื้อขนมกิน

มา เก็บจานล้าง

แบบ ไป ก_๑(น)ก_๑(น)

ไป ถ่มน้ำเปียกเขา

มา ส่งเขาขึ้นรถ

แบบ ไป ก_๐ก_๑(น)

ไป รุ่ยวายต้อนรับแขก

มา กิลาอ่านบารุงการทหาร

แบบ ไป ก_๑(น)ก_๐

/ ไป ยิงเขาตาย

มา จุกฉันวิ่ง

^๒คำที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่าง คือ คำนำกริยา

แบบ ไป กอ กท (นน)

ไป คิดถามปัญหาเขา

มา นั่งซักไซ้เรื่องราวฉัน

แบบ ไป กส (น) กท (นน)

ไป ใช้เขาป้อนข้าวลูก

มา วานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน

แบบ ไป กส (น) กท (น)

ไป เก็บผักขายแจก

มา ทำอาหารถวายพระ

แบบ ไป กอ กอ กอ

ไป คิดกังวลลุ่มใจ ทำไมกัน

มา ผวาตกใจตื่น เมื่อใกล้ขึ้น

แบบ ไป กส กส กส (น)

ไป ไล่ถามยิงคู่อาฆาต

มา ตะต่อยรังแกเขา

แบบ ไป กส (น) กส กส

ไป ทียบเสือพันเก็บ

มา รื้อของวางกอง

แบบ ไป กส กส (น) กส

ไป เก็บกวาดซี่ฝั่งหิ้ง

มา เจาะไซเนื้อกิน

แบบ ไป กส (น) กส กส (น)

ไป ช่วยเขาอบรมสั่งสอนเด็ก

มา วานเขาแก้ไขชักเกลากษา

แบบ ไป กส กส (น) กส (น)

ไป ไล่เตะเขาคบบันได

มา นุคลากเขาลงบันได

แบบ ไป กอ กส กส (น)

ไป คิดถนอมรักษาอาหาร

มา นั่งชู้ตะคอกฉัน

แบบ ไป กส กส (น) กอ

ไป ไล่ยิงเขาตาย

มา ต่อยเตะเขาสลบ

แบบ ไป กอ กส(น) กส

ไป ไป เผลอชงำเงินทิ้ง มา คิคยกขนมเก็บ

แบบ ไป กอ กส(น) กส(น)

ไป ไป คิคจ้างคนงานล้างบ้าน มา นั้งชวณฉันชื้อคู้เยิน

แบบ ไป กส(น) กอ กส(น)

ไป ไป เห็นเขาเดินชื้อของ มา เห็นน้องนั้งทำการบ้าน

แบบ ไป กอ กอ กส(น)

ไป ไป นอนรองให้คิคถึงแม่ มา นั้งคิคหาวิธี

แบบ ไป กอ กส(น) กอ

ไป ไป วิ่งชนเขากลม มา วิ่งชนเขากลม

แบบ ไป กส(น) กอ กอ

ไป ไป ชวณเขานั้งพัก มา เห็นเขายืนยิ้ม

แบบ ไป กอ กอ กท(นน)

ไป ไป วิ่งเต้นจัดการขายรดเพื่อน มา ร้องตะโกนทวงเงินเขา

แบบ ไป กส(น) กส กท(น)

ไป ไป หยิบเงินนับทอนเขา มา เขียนรายงานพิมพ์เสนอหัวหน้า

แบบ ไป กอ กส(น) กท(น)

ไป ไป คะยั้นกะยอชวณเขาชื้อรดเพื่อน มา คะยั้นกะยอชวณฉันชื้อรดเพื่อน

แบบ ไป กอ กส(น) กท(น)

ไป ไป นั้งเขียนจดหมายตอบเขา มา เดินชื้อของแจกเด็ก

๒. หน่วยแ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหลังกริยา

โครงสร้างของหน่วยแ่งทุกแบบตั้งกล่าวแล้วในบทที่ ๓ อาจมีคำหลังกริยาอยู่ด้วยก็ได้ คำหลังกริยาจะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายของหน่วยแ่ง ในแบบโครงสร้างของหน่วยแ่งประกอบด้วยคำกริยาและคำหลังกริยาแบบต่าง ๆ ต่อไปนี้ จะใช้คำว่า ดู แทนคำหลังกริยา คำหลังกริยาทุกคำอยู่ในตำแหน่งเดียวกับคำว่า ดู ได้ทั้งสิ้น ตัวอย่าง^๑

แบบ ก. ดู	จับ <u>ไป</u> หน้อย	นึก <u>มา</u> แล้ว
	กระแอม <u>ขึ้น</u>	เหี่ยว <u>ลง</u>
	แต่งตัว <u>เขา</u>	กว้าง <u>ออก</u>
	นั่ง <u>ไว้</u>	หลับ <u>เสียบ</u>
	พูด <u>เอา</u> เอง	คิด <u>ดู</u>

^๑ตัวอย่างคำกริยากับคำหลังกริยาในหน่วยแ่งจะเรียงตามลำดับ ดังนี้

คำกริยา - ไป	คำกริยา - มา
คำกริยา - ขึ้น	คำกริยา - ลง
คำกริยา - เขา	คำกริยา - ออก
คำกริยา - ไว้	คำกริยา - เสียบ
คำกริยา - เอา	คำกริยา - ดู

หากโครงสร้างของหน่วยแ่งแบบใด ไม่มีตัวอย่างคำหลังกริยาคำใด หมายความว่ายังไม่พบตัวอย่างคำหลังกริยาคำนั้น ในโครงสร้างแบบนี้ ส่วนคำที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่าง คือ คำหลังกริยา

แบบ กอ กิ อ กู

ระเหยแห้ง ไป

สะทุ้งผวา ขึ้น

ร้องตะโกน เข้า

ยื่นยิ้ม ไว้

นอนคิก เอา เอะอะ

กระสับกระส่ายงุ่นง่าน มา แต่เข้า

ขาดทุนหมดตัว ลง

แผ่ขยาย ออก

กระฉอกหก เสีย

นอนคิก กู

แบบ กส กส(น) กู

ซ้อซนมนกิน ไป

ซ้อซนลูกอุม ขึ้น

จับหางฟาด เข้า

ปอกกุงล่าง ไว้

ซ้อซนมนกิน เอา ชิ

หยิบปิ่นถือ มา

ยกหนีบวาง ลง

ซ้อซนมนกิน เสีย

ตักแกงชิม กู

แบบ กส(น) กส(น) กู

หว่านข้าวเต็มนา ไป

วางถ้วยแก้วทับกระต๊าก ลง

คุ่มคองงานซุกคิน เข้า

จ้างคองงานล้างบ้าน ไว้

เห็นหมากัดเขา เอา

ไซ้เขาซ้อซของ มา

คุ่มคองงานซุกคิน ขึ้น

คุ่มคองงานซุกคิน ออก

ปลักน่องตกบันได เสีย

ไซ้เขาชิมแกง กู

แบบ กอ กส(น) กู

ตะโกนเรียกเขา ไป

คิคอ่านบ่ารุงการทหาร ขึ้น

ปลิวถูกเขา เข้า

ผวากอดแม่ ไว้

นั่งตักกระต๊าก เอา เอะอะ

แวะซ้อซของ มา เรื่อย

คักคินใจคักเรือก ลง

คักคินใจคักผ้า ออก

แวะซ้อซของ เสีย

นั่งคิกเลข กู

แบบ กส(น)กอ กู

ยิงเขาคาย ไป

เตะฟุตบอลกระเด็น มา

ไต่บันเขาดิวปาก ขึ้น

ค่อยเขาล้ม ลง

รินน้ำหก เข้า เขาก็โกรธ

ตั้งจุกขวดหลุด ออก

สั่งเขายืม ไว้

เห็นเขาเฉย เสีย

ปลัดก้องทกลม เอา

ช่วยเขาคิด ดู

แบบ กอกท(นน) กู

พยายามโกงเงินเขา ไป

เดินทวงเงินลูกหนี้ มา แต่เข้า

สนใจถามปัญหาเขา ขึ้น

นั่งซักไซ้เรื่องราวเขา เข้า

สนใจถามเรื่องราวเขา ไว้

ตัดสินใจสารภาพความผิดเขา เสีย

นั่งซักไซ้เรื่องราวเขา เอา เองเถอะ นั่งซักไซ้เรื่องราวเขา ดู

แบบ กส(น)กท(นน) กู

เห็นเขาให้เงินเด็ก ไป

สั่งเขารคน้ำต้นไม้ มา แต่เข้า

ไต่บันหล่อนถามปัญหาเขา ขึ้น

สั่งเขารคน้ำต้นไม้ เข้า

วานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน ไว้

วานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน เสีย

ไต่บันหล่อนถามปัญหาเขา เอา

วานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน ดู

แบบ กส(น)กท(น) กู

เขียนจดหมายตอบเขา ไป

นับเงินทองฉัน มา

ตั้งคำถามถามครู ขึ้น

พิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า เข้า

เขียนจดหมายตอบเขา ไว้
ชื่อของถวายพระ เอา ดีกว่า

เก็บผักขาย แจ็ก เสีย
เขียนจดหมายตอบ เขา ดู

แบบ ก^๑ก^๑ก^๑ ก^๑

สิ้นตลาดกลับมา ไป
หกไหลเลอะเทอะ เข้า
จิตใจตบมือหัวเราะ ขึ้น
นั่งร้องไห้ปัดหน้า ไว้
นอนคิดตรึกตรอง เอาเองเถอะนะ

นั่งกระต๊อบกระต๊ายกลุ้มใจ มาแต่ เข้า
บวมปริแตก ออก
เวียนหัวหน้ามืดทกลม ลง
นอนอมยิ้มเฉย เสีย
นอนคิดตรึกตรอง ดู

แบบ ก^๑ส^๑ก^๑ส^๑(น) ก^๑

ไล่ตามเห่าคนขอตาน ไป
ตามตะครุบเก็บกระต๊าย ขึ้น
ไล่ตะครุบเก็บกระต๊าย เข้าเถอะ
เก็บถนอมรักษาอาหาร ไว้
ตามตะครุบเก็บกระต๊าย เอา

รังแกคชี่ข่มเหงเขา มานาน
จกแจะแจะตุ๋น ออก
ไล่ตามยิงเขา เสีย
เก็บถนอมรักษาอาหาร ดู

แบบ ก^๑ส^๑ก^๑ส^๑(น)ก^๑ส^๑(น) ก^๑

ไล่เตะเขาตกบันได ไป
มองเห็นเขาเก็บกระต๊าย ขึ้น
มองเห็นหมากัดเขา เข้า
มองเห็นเขาเก็บสมุด ไว้
มองเห็นหมากัดเขา เอา

ฉุดลากเขาลงบันได มา
มองเห็นเขายันพริกเรือ ลง
มองเห็นเขาแคะตะปู ออก
มองเห็นเขาฆ่าสัตว์ เสีย
ไล่เตะมันตกบันได ดูที่รี

แบบ กอ กส กส(น) กู

วิ่งไล่ยิงเขา ไป

พุกยงของชมเขยเขา ขึ้น

วิ่งตามเห่ามัน เข้า

คิดนอนรักษาอาหาร ไว้

จัดแจงเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎเกณฑ์ เอา นิ่งอบรมสั่งสอนเขา กู

อาละวาดไล่แทงเขา มา

กระวีกระวาดชะโลมทาน้ำมัน ลง

จัดแจงจัดแกะตะปู ออก

คุกเข้าอันวอนขอโทษเขา เสีย

แบบ กส กส(น) กอ กู

ไล่ยิงเขาตาย ไป

กวาดถูบ้านสะอาด ขึ้น

ไล่ยิงเขาตาย เข้า

กวาดถูบ้านสะอาด ไว้

เขย่าขย่มมันโคหัก เอา

ตามแทงเขาบาดเจ็บ มา

กระทุ้งกระแทกประตูทั้ง ลง

กระทุ้งกระแทกประตูเปิด ออก

ขยำฉีกกระคายซาก เสีย

ไล่แทงเขาตาย กู ซิจะเกิดอะไรขึ้น

แบบ กอ กส(น) กส กู

ยื่นตักแกงแจก ไป

ตกใจอ่อนหล่อนอ้อม ขึ้น

กระวีกระวาดเก็บจานล้าง เข้า

เตรียมปอกกุ้งล้าง ไว้

นั่งปอกมะม่วงกิน เอา

ลนลานส่งสายสร้อยคืน มา

กระวีกระวาดยกหนีบวาง ลง

ตัดสินใจทิ้งประตูเปิด ออก

โมโหชนของเก็บ เสีย

ยื่นตักแกงชิม กู

แบบ กอ กส(น) กส(น) กู

ยื่นส่งเขาขึ้นรถ ไป

แว่วไค้ยินแม่เรียกเขา ขึ้น

เผลอพ่นน้ำเปียกเขา เข้า

ดีใจสั่งเขาซื้อของ มา

ตกลงใจวางถ้วยแก้วทับกระต๊าก ลง

ยื่นคุ่มคองงานชุกกิน ออก

คิดจ้างคนงานล้างบ้าน ไว้
คิดจ้างอันธพาลยิงเขา เอา

คิดจ้างอันธพาลยิงเขา เสีย
ตกลงใจกดขี่เข็มทิศเสือ ดู

แบบ กส(น) กอกส(น) ดู
ชวนเขาเดินลุยน้ำ ไป
ไต่ยีนแม่ตะโกนเรียกเขา ขึ้น
พิศกระต่ายปิวถูก เขา เข้า

เห็นรถแล่นผ่านเขา มา
ผลัดน้องกลิ้งทักบันได ลง
เห็นเขานั่งแงะตะปู ออก
ชวนเขานั่งกินน้ำชา ดู ซิ เขาจะกินไหม

แบบ กส(น) กสกส ดู
หยิบเสื้อพับเก็บ ไป
หยิบบุหรี่ปุ่จุกสูบ ขึ้น
หยิบบุหรี่ปุ่จุกสูบ เข้า
ปอกกุ้งล้างหัน ไว้
หยิบเสื้อพับเก็บ เอา เอง

หยิบขนมเคี้ยวกิน มา ตลอดทาง
ยกเก้าอี้วางทิ้ง ลง

เก็บจานล้างคว่ำ เสีย
หยิบหนังสือวางเรียง ดู

แบบ กสกส(น) กส ดู
ตัดแบ่งขนมแจก ไป

เก็บรวมถ้วยชามล้าง เข้า เออะ
เลือกหาเสือใต้ เอา เองเออะ

เก็บกวาดซี้ตัง มา ทางนี้
เก็บกวาดซี้ตังทิ้ง ลง
เลือกเก็บเปลือกทิ้ง ออก
เลือกหาเสือใต้ ดู

แบบ กส(น) กสกส(น) ดู
สั่งเขาตัดแบ่งขนม ไป
เห็นเขาตะครุบเก็บกระต่าย ขึ้น
ไขน่องเก็บรวบรวมข้าวของ เข้า ซิ

คุณยกย่องนับถือเขา มา นาน
ไขน่องน้องเทราคันน้ำมัน ลง
เห็นเขาเช็ดล้างรอยเปื้อน ออก

จ้างคนงานกวาดดูบ้าน ไว้
เห็นเขาตะครุบเก็บกระดาษ เอา

ใจดูน้องตามฆ่าสัตว์ เสีย
ช่วยเพื่อนเลือกซื้อเข็มกลัด ดู

แบบ กอ กิ ส(น) กู

ตัดสินใจตะโกนเรียกเขา ไป
แปลอ้าวตะโกนว่าเขา ขึ้น
อาละวาดกระโจนกัดเขา เข้า
นอนละเมอทอดหมอน ไว้
นั่งคิดหาวิธี เอาชิ

นอนร้องไห้คิดถึงแม่ มาหลายวัน
ตัดสินใจกระโดดตัดเชือก ลง
ตัดสินใจกระโดดกระชากมัน ออก
ยื่นเหม้มองฟ้า เสีย
นั่งคิดหาวิธี ดู

แบบ กิ ส(น) กอ กิ อู

ยิงเขาล้มสลบ ไป
บ่ารุงเขาวุ่นแฉิ่งแฉ่ง ขึ้น
เห็นหล่อนนั่งร้องไห้ เข้าก็ใจอ่อน
กัดผ้าซาคกระจ่าย ไว้
ยิงเขาล้มสลบ เอา

เห็นเขาเดินยิ้ม มา
ถูกกำแหงพังทะลาย ลง
ขยี้ผ้าฉีกซาค ออก
เห็นเขาลิ้นหกล้ม เสีย
เห็นเขายืนคิด ดู

แบบ กอ กิ ส(น) กอ กู

เดินเตะก้อนหินกระเด็น ไป
ตั้งใจกำกุ่มแห้งละเอียดย ขึ้น
นั่งฟังเขาชี้แจง เข้า หน่อยก็เห็นควาย
ฟังเขาพูด ไว้ นะ

โมโหไล่เขาหนี มา
โพลเขาระตลิ่งพัง ลง
กระโดดกระชากสร้อยซาค ออก
นั่งทูปกระถางแตก เสีย
แกลังรีตเสื่อใหม่ ดู ชิ จะเกิดอะไรขึ้น

แบบ กอ กอ_ท(นน) กู

ร้องตะโกนทวงเงินเขา ไป

มือสั้นลอนลานคืนเงินฉัน มา

ร้องตะโกนทวงเงินเขา ขึ้น

ตัดสินใจออกปากยืมเงินเขา เข้า

สนใจนั่งซักถามเรื่องราวเขา ไว้

ตัดสินใจพยายามสารภาพความผิดเขา เสีย

ร้องตะโกนทวงเงินเขา เอา

จัดแจงนั่งซักไซ้เรื่องราวเขา กู

แบบ กส(น) กส_ท(น) กู

หยิบเงินนับทอนเขา ไป

หยิบปิ่นยื่นคืนฉัน มา

หยิบกระเป๋าสตางค์ ขึ้น อวดเขา ขึ้น

เขียนรายงานพิมพ์เสนอหัวหน้า เข้า

เขียนรายงานพิมพ์เสนอหัวหน้า ไว้

หยิบเงินนับทอนเขา เสีย

แบบ กอ กส(น) กอ_ท(นน) กู

ตะโกนสั่งเขารคน้ำคั้นไม้ ไป

นั่งดูเขาสอนเลขเด็ก มา เมื่อกี้

ร้องสั่งเขาพิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า ขึ้น

ร้องสั่งเขารคน้ำคั้นไม้ เข้า

ตัดสินใจวานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน ไว้ ร้องสั่งเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน เสีย

แบบ กอ กส(น) กอ_ท(น) กู

นั่งเก็บผักขายแจก ไป

นั่งนับเงินทอนฉัน มา

นั่งพิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า ขึ้น

จัดแจงพิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า เข้า

รีบเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน ไว้

รีบเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน เสีย

ตัดสินใจเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน เอา เอง จัดแจงเขียนจดหมายตอบเขา กู

แบบ ก_๑ก_๑(น)ก_๑(น) ก_๑

นั่งเก็บผักขาย เจ็ก ไป

นั่งนับเงินทอง ฉัน มา

นั่งพิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า ฉิ้น

จัดแจงพิมพ์รายงานเสนอหัวหน้า เข้า

รีบเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน ไว

รีบเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน เสียด

คัดลिनใจเบิกเงินเดือนจ่ายคนงาน เอา เอง จัดแจงเขียนจดหมายตอบเขา กู

หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำกริยาตั้งแต่สองคำขึ้นไป คำหลังกริยาอาจปรากฏอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่ ถ้าหน่วยแคนที่คำกริยาสองคำ คำหลังกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาทั้งสอง ถ้าหน่วยแคนที่คำกริยาสามคำ คำหลังกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาตัวแรกกับคำที่สอง หรือระหว่างคำกริยาตัวที่สองกับคำที่สาม ถ้ามีคำนามแทรกอยู่ในหน่วยแคนที่ คำหลังกริยาจะไม่ปรากฏหน้าคำนามนั้นเป็นอันขาด

หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำกริยาตั้งแต่สองคำขึ้นไป มีคำหลังกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่ทั้งสิ้น ยกเว้นหน่วยแคนที่ที่มีโครงสร้าง ๕ แบบ ข้างล่างนี้

ก_๑ก_๑(น)

ก_๑(น)ก_๑

ก_๑ก_๑ก_๑(น)

ก_๑(น)ก_๑ก_๑(น)

ก_๑ก_๑(น)ก_๑(น)

ในแบบโครงสร้างของหน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำหลังกริยาแบบต่าง ๆ ต่อไปนี้ จะใช้คำว่า ไว แทนคำหลังกริยาทั้งหมด ที่ปรากฏอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่

ตัวอย่าง^๕

แบบ ก_๑ ไว้ ก_๑

เคิน ไป นอน

ถูก ขึ้น นิ่ง

วิ่ง มา นิ่ง

ล้ม ลง สลับ

แผ่ ออก กว้าง

วิ่ง เสีย เหนื่อย

แบบ ก_๒(น) ไว้ ก_๒

ข้อชนม ไป กิน

ข้อนลูก ขึ้น อุ้ม

หยิบป็น มา ถือ

ยกทึบ ลง วาง

เขี่ยไล่ ออก ทิ้ง

ปกกุง ไว้ ล้าง

แบบ ก_๒(น) ไว้ ก_๒(น)

หว่านข้าว ไป เติมน้ำ

วางถ้วยแก้ว ลง ทับกระดาษ

ไร้เขา มา ซื้อ ของ

อุ้มเด็ก ขึ้น อุ้ม

ผลักประตู่ ออก ถูก เขา

จ้างคนงาน ไว้ ล้าง บ้าน

ผลักน้อง เสีย ตก บันได

^๕คำที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่าง คือ คำหลังกริยาที่อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแก่น หากโครงสร้างของหน่วยแก่นแบบใดไม่มีตัวอย่างคำหลังกริยาคำใด หมายความว่ายังไม่พบตัวอย่างคำหลังกริยาคำนั้น อยู่ระหว่างคำกริยาในโครงสร้างแบบนั้น

แบบ ก_อ ไว้ ก_ส(น)

วิ่ง ไป เรียกเขา

ลุก ขึ้น คุยเขา

ยิ้ม ไว้ เอาใจเขา

แวะ มา ซื่อของ

ก้มลง ถอดรองเท้า

วิ่ง ออก ตามเขา

กระโดด เสีย ซ้ำมั่ว

แบบ ก_อ ไว้ ก_ท(นน)

ตั้งใจ ไป โกงเงินเขา

ตะโกน ขึ้น ถ้ามปัญหาเขา

คิด ไว้ ถ้ามปัญหาเขา

เดิน มา ทวงเงินลูกหนี้

นั่ง ลง ถ้ามปัญหาเขา

แบบ ก_ส(น) ไว้ ก_ท(น)

เขียนจดหมาย ไป ตอบเขา

ตั้งคำถาม ขึ้น ถ้ามครู

เขียนจดหมาย ไว้ ตอบเขา

นับเงิน มา ทอนมัน

บันทึกเรื่องราว ลง เสนอเขา

แบบ ก_ส(น) ไว้ ก_ท(นน)

สั่งเขา ไป รกน้ำต้นไม้

จ้างเขา ไว้ สอนหนังสือลูก

สั่งเขา มา รกน้ำต้นไม้

แบบ ก_อ ไว้ ก_อก_อ

เที่ยว ไป ร่อนแร่ร้องเพลง

ฉวา ขึ้น ตกใจตื่น

ไหล มา ท่วมเจิ่ง

ตกลง ไหล เลอะเทอะ

ตก ออก ไหลเลอะเทอะ

ตก เสีย ไหลเลอะเทอะ

แบบ กอ กอ ไว้ กอ

เที่ยวร้อนเร่ ไป ร้องเพลง

กระโดดลุก ขึ้น นิ่ง

ดีใจเดิน มา นิ่ง

ถลาล้ม ลง สลบ

แผ่ขยาย ออก กว้าง

กระฉอกหก เสีย เลอะเทอะ

แบบ กส(น) ไว้ กส กส

หยิบเสื่อ ไป ทับเก็บ

หยิบบุหรี ขึ้น จุกสูบ

ปอกกุ้ง ไว้ ล้างหั่น

หยิบขนม มา เคี้ยวกิน

ยกเก้าอี้ ลง วางตั้ง

หยิบขนม ออก วางขาย

แบบ กส(น) กส ไว้ กส

หยิบเสื่อพับ ไป เก็บ

จับเก้าอี้ยก ขึ้น ตั้ง

หยิบปิ่นด้อ มา วาง

จับกะทะยก ลง วาง

แบบ กส กส(น) ไว้ กส

เก็บกวาดขึ้น ไป ทิ้ง

ล้างหยิบขนม ขึ้น กิน

รื้อหาเสื่อ ไว้ ใส่

ล้างหยิบขนม มา กิน

เก็บรวบรวมข้าวของ ออก ขาย

แบบ กอ ไว้ กส กส (น)

วิ่ง ไป ไต่ยิงเขา

ลุก ขึ้น ไต่ยิงเขา

อาละวาด มา ไต่แทงเขา

คุกเข่า ลง อ้อนวอนขอโทษเขา

กระโดด ออก ไต่แทงเขา

คุกเข่า เสีย อ้อนวอนขอโทษเขา

แบบ กส(น) ไว้ กอ

ไต่เชิงเขา ไป ตายที่เนินเขา

กวาดดูบ้าน ไว้ สะอาด

ไต่แทงเขา มา ตายที่หน้าบ้าน

ชย่ำฉีกกระดาษ เสีย ซาก

แบบ กอ(น) ไว้ กส

ยื่นตักแกง ไป แจก

ตกใจอ่อนแอก ขึ้น อุ่ม

รีบหยิบสายสร้อย มา สิ้น

กระวีกระวาดยกหีบ ลง วาง

ตกลงใจถึงไส้ ออก ทิ้ง

เตรียมปอกกุ้ง ไว้ ล้าง

แบบ กอ ไว้ กส(น)กส

เดิน ไป ตักแกงแจก

ลุก ขึ้น ตักแกงแจก

เดิน มา ส่งสายสร้อยคืน

นั่ง ลง ตักขนมกิน

โมโห เสีย หยิบด้วยแก้วขว้าง

แบบ กอ(น) ไว้ กส(น)

ยื่นส่งเขา ไป ขึ้นรถ

ไต่ที่ยกเก้าอี้ ขึ้น หุ้มเขา

คิดจ้างคนงาน ไว้ ล้างบ้าน

แกว่งขว้างฟุตบอล มา ถูกเขา

ชักใจวางด้วยแก้ว ลง กระแทกโต๊ะ

แบบ กส(น)กอ ไว้ กส(น)

ใช้เขาเดิน ไป รินน้ำชา

วานเขาลุก ขึ้น รินน้ำชา

เห็นเขาเดิน มา รินน้ำชา

เห็นเขานั่ง ลง รินน้ำชา

เห็นลูกหมาวิ่ง ออก ตามแม่

แบบ ก_อ ไว้ ก_อก_ส(น)

เดิน ไป ตะโกนเรียกเขา

ลุก ขึ้น ยืนดูมวย

เดิน มา ยืนดูเขา

นั่งลง กระซิบบอกความลับ

นึก ออก ตะโกนเรียกเขา

โกรธ เสีย ตะโกนคำเขา

แบบ ก_อก_อ ไว้ ก_ส(น)

คัดสินใจเดิน ไป เรียกเขา

เผลอตัวตะโกน ขึ้น ว่าเขา

เดินร้องให้ มา หาแม่

ตัวตั้งหมอบ ลง กราบท่าน

อาดะวาคกระโจน ออก ถักเขา

นั่งเฉย เสีย ยั่วโมโหเขา

นั่งยิ้ม ไว้ เอาใจเขา

แบบ ก_ส(น) ไว้ ก_อก_อ

ชวนเขา ไป นั่งพัก

ลุกเขา ขึ้น นั่งพัก

กักผ้า ไว้ ซาดกระจ่าย

เห็นเขา มา นั่งพัก

ราคน้ำ ลง ไหลเลอะเทอะ

ตัดหัว ออก ซาดกระเด็น

โกนหัว เสีย โฉนเสีย

แบบ ก_ส(น)ก_อ ไว้ ก_อ

เห็นเขาเดิน ไป นอน

เห็นเขาลุก ขึ้น นั่ง

ดูเงาวิ่ง มา เล่น

ชวนเขานั่ง ลง พัก

เห็นน้ำหก ออก เลอะเทอะ

หลอกเขาวิ่ง เสีย เหนื่อย

แบบ ก_๑ ไว้ ก_๑(น)ก_๑

เดิน ไป ตะกอนหินกระเด็น

ลูก ขึ้น ปัดด้วยแก้วตก

นั่ง ไว้ พังเขาพูด

ทรวคพรวด มา แหงเขาตาย

นั่ง ลง ตักเข็อกซาค

ถลัน ออก ค่อยเขาทกลม

คม เสีย สับเนื้อซาค

แบบ ก_๑ ไว้ ก_๑ก_๓(นน)

วิ่ง ไป ตะโกนทวงเงินเขา

ลูก ขึ้น ตะโกนทวงเงินเขา

เดิน มา นั่งตามปัญหาลัน

นั่ง ลง คิคคอบปัญหาเขา

แบบ ก_๑ก_๑ ไว้ ก_๓(นน)

ตกใจวิ่ง ไป บอกว่าวเขา

โมโหลูก ขึ้น ทวงเงินเขา

นั่งคิด ไว้ ตามปัญหาเขา

ก็ใจวิ่ง มา บอกข่าวลัน

รีบนั่ง ลง ปรีกขางานเขา

แบบ ก_๑(น) ไว้ ก_๑ก_๓(น)

หยิบเงิน ไป นับทอนเขา

หยิบกระเป๋ำ ขึ้น ชูอวคเขา

เขียนรายงาน ไว้ พิมพ์เสนอหัวหน้า

หยิบปิ่น มา ยื่นคืนลัน

ตักน้ำ ลง เทรดต้นไม้

แบบ ก_๑(น)ก_๑ ไว้ ก_๓(น)

หยิบเงินนับ ไป ทอนเขา

หยิบกระเป๋ำ ขึ้น อวคเขา

เขียนรายงานพิมพ์ ไว้ เสนอหัวหน้า

หยิบปิ่นยื่น มา คืนลัน

ตักน้ำเท ลง รด ต้นไม้

แบบ ก_๑ ไว่ ก_๑(น)ก_๑(นน)

เดิน ไป สั่งคนไขรถน้ำต้นไม้

ถูก ขึ้น สั่งเขารคน้ำต้นไม้

เดิน มา ครูเขาสอนเลขน้อง

นั่ง ลง สั่งเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน

แบบ ก_๒ ไว่ ก_๑(น)ก_๑

เดิน ไป หยิบสตางค์แจกเด็ก

ถูก ขึ้น หยิบสตางค์แจกเด็ก

เดิน มา หยิบสตางค์แจกเด็ก

นั่ง ลง หยิบสตางค์แจกเด็ก

ในหน่วยแ่งนหนึ่งๆอาจมีคำหลังกริยาปรากฏอยู่มากกว่าหนึ่งคำก็ได้ เมื่อมีคำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแ่งนหลาย ๆ คำ จะมีวิธีเรียงลำดับก่อนหลังกับดังนี้

คำหลังกริยา

คำกริยา	คำหลังกริยา		
	ขึ้น	ไป	เสีย
	ลง	มา	
	เข้า		
	ออก		

ตัวอย่างหน่วยแ่งนที่มีคำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแ่งนสองคำ

คิงเข็อก ขึ้นไป

คิงเข็อก ลงไป

คิงเข็อก เข้าไป

คิงเข็อก ออกไป

คิงเข็อก ไปเสีย

คิงเข็อก ขึ้นเสีย

คิงเข็อก เข้าเสีย

คิงเข็อก ขึ้นมา

คิงเข็อก ลงมา

คิงเข็อก เข้ามา

คิงเข็อก ออกมา

คิงเข็อก มาเสีย

คิงเข็อก ลงเสีย

คิงเข็อก ออกเสีย

ตัวอย่างหน่วยแทนที่มีคำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแทนสามคำ

กิ่ง เรือ ขึ้นไปเสีย

กิ่ง เรือ ขึ้นมาเสีย

กิ่ง เรือ ลงไปเสีย

กิ่ง เรือ ลงมาเสีย

กิ่ง เรือ เข้าไปเสีย

กิ่ง เรือ เข้ามาเสีย

กิ่ง เรือ ออกไปเสีย

กิ่ง เรือ ออกมาเสีย

เมื่อมีคำหลังกริยาหลาย ๆ คำอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทน จะมีวิธีเรียงลำดับก่อนหลังกันดังนี้

คำหลังกริยา

คำกริยา	คำหลังกริยา			คำกริยา
	ขึ้น	ไป	ไว้	
	ลง	มา		
	เข้า			
	ออก			

ตัวอย่างหน่วยแทนที่มีคำหลังกริยาสองคำอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทน^๒

หยิบหนังสือขึ้นไปอ่าน

หยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน

หยิบหนังสือลงไปอ่าน

หยิบหนังสือลงมาอ่าน

^๒คำหลังกริยา เข้า ไม่เคยปรากฏลำดับระหว่างคำกริยาในหน่วยแทน แต่เมื่อมีคำหลังกริยาก่อนอยู่ด้วย เป็น เข้าไป เข้ามา เข้าไปไว้ เข้ามาไว้ อาจอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทนได้

หยิบหนังสือเข้าไปอ่าน

หยิบหนังสือออกไปอ่าน

หยิบหนังสือไปไว้อ่าน

หยิบหนังสือ เข้ามาอ่าน

หยิบหนังสือออกมาอ่าน

หยิบหนังสือมาไว้อ่าน

ตัวอย่างหน่วยแถมที่มีคำหลังกริยาสามคำระหว่างคำกริยาในหน่วยแถม

หยิบหนังสือขึ้นไปไว้อ่าน

หยิบหนังสือลงไปไว้อ่าน

หยิบหนังสือเข้าไปไว้อ่าน

หยิบหนังสือออกไปไว้อ่าน

หยิบหนังสือขึ้นมาไว้อ่าน

หยิบหนังสือลงมาไว้อ่าน

หยิบหนังสือเข้ามาไว้อ่าน

หยิบหนังสือออกมาไว้อ่าน

เมื่อหน่วยแถมมีคำหลังกริยาทั้งอยู่ท้ายหน่วยแถมและอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแถม คำหลังกริยาเหล่านั้นจะปรากฏรวมกันเป็นแบบ ดังนี้

คำหลังกริยา			คำหลังกริยา				
คำกริยา	ขึ้น	ไป	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	เสีย
	ลง	มา		ลง	มา		ดู
	เข้า	ออก		เข้า			
	ออก			ออก			

ตัวอย่างหน่วยแถมที่คำหลังกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแถมหนึ่งคำ อยู่ท้ายหน่วยแถมหนึ่งคำ

คัทน้ำ ขึ้น เท ลง

ยกกระทะ ลง วางไว้

แกะใส่ ออก หิ้ง เสีย

เก็บจาน ไป ล้าง มา

ดูขึ้น ยืน ไว้ ก่อนตีกว่า

นั่ง ลง กินขนม เสีย ก่อนแกะ

หยิบเสื้อ ออก วาง ไว้

หยิบกระบี่ไป เปิด ออก

เอาบทที่ ๑ มา พิมพ์ ไป ก่อน ตักแกง มา ชิม ๓
ตัวอย่างหน่วยแถมที่กล่าวถึงกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแถมสองคำ อยู่ท้าย
หน่วยแถมหนึ่งคำ

ดู ขึ้นไป หน้า ถึง เสีย

ดู ขึ้นมา ได้ เลิก ไป ที่

ปลดกรอบรูป ลง ไป เช็ด มา ดิ

ปลดกรอบรูป ลง มา เช็ด ไป ดิ

เก็บจาน เข้า ไป ล้าง เสีย

หยิบหนังสือ เข้า มา อ่าน เสีย

ล้างขันมี ๑๑๓ มา กิน เสีย

ดู ขึ้นไป หยิบ หนังสือ มา ที่

ดู ขึ้นมา แก้ ข้อ นี้ ดู ดิ

ปลดกรอบรูป ลง ไป เช็ด เสีย หน่อย

ปลดกรอบรูป ลง มา เช็ด ดู ดิ

เก็บจาน เข้า ไป ล้าง ไว้

หยิบหนังสือ เข้า มา วาง ไว้

หยิบเงิน ออก มา นับ ดู

ตัวอย่างหน่วยแถมที่กล่าวถึงกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแถมหนึ่งคำ อยู่ท้ายหน่วย
แถมสองคำ

ดู ขึ้น หยิบ หนังสือ ลง มา จาก นี้

แกะ ไส้ ออก ทิ้ง ไป เสีย

หยิบรองเท้า ไป วาง ไว้ เสีย

ดู ขึ้น แย่ง จด หมาย มา เสีย

หยิบ เสื้อ ออก วาง ไว้ เสีย

ยก ขี้ ไป วาง ลง เสีย

เอาเมล็ดผักกาด มา หยอด ลง ไป ใน หลุม ตักแกง มา กิน เข้า ไป เดอะ

ตัวอย่างหน่วยแถมที่กล่าวถึงกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแถมสองคำ อยู่ท้าย
หน่วยแถมสองคำ

ดู ขึ้นไป หยิบ หนังสือ ลง เสีย จาก นี้

หยิบ ผ้า ออก ไป ตาก ไว้ ดู

ดู ขึ้นมา ไล่ แมว ไป เสีย

แกะ ไส้ ออก มา ทิ้ง ไป เสีย

๓. หน่วยแ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำเชื่อมกริยา

คำเชื่อมกริยามีสำเคียว คือ คำว่า ให้ คำกานี้อาจจะปรากฏในหน่วยแ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาตั้งแต่สองคำขึ้นไปได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นหน่วยแ่งที่ประกอบด้วยคำกริยาสกรรมล้วน และมีคำนามอยู่หลังหน่วยแ่ง คือมีโครงสร้างเป็นแบบ กสกก(น) และ แบบ กสกกสกก(น) หน่วยแ่งทั้งสองแบบนี้จะไม่เคยมีคำเชื่อมกริยาอยู่ควยเลย

ตำแหน่งของคำเชื่อมกริยาในหน่วยแ่งมีต่าง ๆ กัน คือ

หน่วยแ่งที่มีคำกริยาสองคำ คำเชื่อมกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาทั้งสอง

หน่วยแ่งที่มีคำกริยาสามคำ คำเชื่อมกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาตัวแรกกับคำที่สอง หรือระหว่างคำกริยาตัวที่สองกับคำที่สาม

หน่วยแ่งที่มีคำนามแทรกอยู่ในหน่วยแ่ง และคำนามนั้นมีความสัมพันธ์กับคำกริยาทั้งที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลัง แบบกริยา - กรรม คำเชื่อมกริยาจะอยู่หลังคำนามนั้นเสมอ

หน่วยแ่งที่มีคำนามแทรกอยู่ในหน่วยแ่งและคำนามนั้นมีความสัมพันธ์กับคำกริยาที่อยู่ข้างหน้า แบบกริยา - กรรม และในเวลาเดียวกันก็มีความสัมพันธ์กับคำกริยาที่อยู่ข้างหลัง แบบประธาน - กริยา คำเชื่อมกริยาอาจอยู่หน้าหรือหลังคำนามนั้นก็ได้

หน่วยแ่งที่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ควย อาจแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ

๓.๑ หน่วยแ่งที่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ระหว่างคำกริยาที่ต่างประธานกัน

๓.๑.๑ หน่วยแ่งที่มีคำกริยาต่างประธานกันเมื่อมีคำเชื่อมกริยาอยู่ควย

หน่วยแ่งบางหน่วย เมื่อไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ในหน่วยแ่ง คำกริยาในหน่วยแ่งจะรวมประธานกัน แต่เมื่อมีคำเชื่อมกริยาอยู่ระหว่างคำกริยา คำกริยาที่อยู่หน้าคำเชื่อมกับที่อยู่หลังคำเชื่อมจะต่างประธานกัน หน่วยแ่งที่มีลักษณะดังกล่าวนี้มีอยู่สองประเภท คือ

๓.๑.๑.๑ หน่วยแทนที่มีคำเชื่อมกริยาอยู่หลังคำกริยากรรม คือ มี
โครงสร้าง เป็น

- แบบ ก_อ ให้ ก_อ
- แบบ ก_อ ให้ ก_ส(น)
- แบบ ก_อ ให้ ก_ท(นน)
- แบบ ก_อ ให้ ก_อก_ท(นน)^๒
- แบบ ก_อก_อ ให้ ก_ท(นน)^๒
- แบบ ก_อให้ ก_ส(น) ก_ส(น)
- แบบ ก_อให้ ก_ส(น) ก_ท(นน)
- แบบ ก_อให้ ก_ส(น) ก_ท(น)

ตัวอย่าง

แบบ ก_อให้ ก_อ

ดูให้นั่ง

เต็มใจให้ร้องเพลง

แบบ ก_อให้ ก_ส(น)

นั่งให้ถ่ายรูป

เปรียบให้เท่ากับข้าว

แบบ ก_อให้ ก_ท(นน)

คัดลึนใจให้สอนเลขเด็ก

ตีใจให้ตอบปัญหาเขา

^๒หน่วยแทนที่มีโครงสร้างแบบ ก_อให้ ก_อก_ท(นน) และแบบ ก_อก_อให้ ก_ท(นน) สองแบบนี้ เมื่อไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ด้วย ก็จะเป็นโครงสร้างอย่างเดียวกัน คือ เป็นแบบ ก_อก_อก_ท(นน)

แบบ กอให้ กอ_ท(นน)

จัดแจงให้นั่งสอนเลขเด็ก

ก็ใจให้นั่งตอบปัญหาเขา

แบบ กอ_อให้ ก_ท(นน)

ครุ่นคิดตัดสินใจให้คืนเงินเขา

ยื่นตะโกนให้ตอบปัญหาเขา

แบบ กอให้ ก_ส(น) ก_ส(น)

คิดให้จ้างคนงานล้างบ้าน

ตกลงใจให้วานเขาเขียนรายงาน

แบบ กอให้ ก_ท(น)ก_ท(นน)

ตัดสินใจให้วานเขาจ่ายเงินเดือนคนงาน จักการให้เชิญเขาอบรมมารยาทนักเรียน

แบบ กอให้ ก_ส(น)ก_ท(น)

ตัดสินใจใจให้เก็บผักขายเจ๊ก

จัดแจงให้ซื้อขนมแจกเด็ก

๓.๑.๑.๑.๑.๑ หน่วย แทน ที่มี คำ เชื่อม กริยา อยู่ หลัง คำ นาม ที่ มี ความ สัมพันธ์ กับ คำ กริยา ทั้ง ที่อยู่ ข้าง หน้า และ ข้าง หลัง แบบ กริยา - กรรม คือ มี โครงสร้าง เป็น

แบบ ก_ส(น) ให้ ก_ส

แบบ ก_ส(น) ให้ ก_สก_ส

แบบ ก_สก_ส(น) ให้ ก_ส

แบบ ก_ส(น) ให้ ก_ท(น)

แบบ ก_ส(น) ก_สให้ ก_ท(น)

แบบ ก_ส(น) ให้ ก_สก_ท(น)

ตัวอย่าง

แบบ ก_ส(น) ให้ ก_ส

ซื้อขนมให้กิน

หยิบเงินให้ดู

แบบ กส(น) ให้ กสกส
หีบเสื่อให้หีบเก็บ

หีบบุหรีให้หีบจุก

แบบ กสกส(น) ให้ กส
หีบเสื่อกับหีบเก็บ

หีบบุหรีจุกให้หีบ

แบบ กส(น) ให้ กท(น)
เก็บผักให้ขายแจก

หีบตตางคี่ให้แจกแจก

แบบ กส(น)กสให้ กท(น)
หีบเงินยื่นให้คนเขา

หีบเงินนับให้แจกแจก

แบบ กส(น) ให้ กสกท(น)
หีบเงินให้ยื่นคนเขา

เขียนรายงานให้พิมพ์เสนอหัวหน้า

๓.๑.๖ หน่วยแทนที่คำกริยาต่างประธานกันทั้ง เมื่อมีคำเชื่อมกริยา และ ไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ในหน่วยแทน

ในกรณีที่ไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ด้วยนั้น คำกริยาในหน่วยแทนประเภทนี้ก็ต่างประธานกันอยู่แล้ว เมื่อมีคำเชื่อมกริยาอยู่ด้วย คำกริยาก็ยังคงต่างประธานกันอยู่ หน่วยแทนที่มีลักษณะดังกล่าว ได้แก่หน่วยแทนที่มีคำนามแทรกอยู่ระหว่างคำกริยา คำนามนั้นมีความสัมพันธ์กับคำกริยาที่อยู่ข้างหน้า แบบกริยา - กรรม และในขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์กับคำกริยาที่อยู่ข้างหลัง แบบประธาน - กริยา ถ้าเชื่อมกริยาจะอยู่หน้าหรือหลังคำนามคำนั้น คือมีโครงสร้างเป็นแบบต่าง ๆ รวม ๒๐ แบบ หรือ ๑๐ คู่ด้วยกัน คือ

คู่ที่ ๑	แบบ กส(น) ให้ กส(น)	แบบ กสให้ (น) กส(น)
คู่ที่ ๒	แบบ กส(น) ให้ กอ	แบบ กสให้ (น) กอ
คู่ที่ ๓	แบบ กส(น) ให้ กท(น)	แบบ กสให้ (น) กท(น)
คู่ที่ ๔	แบบ กส(น) ให้ กสกส(น)	แบบ กสให้ (น) กสกส(น)
คู่ที่ ๕	แบบ กสกส(น) ให้ กท(น)	แบบ กสกสให้ (น) กท(น)

กฎที่ ๖	แบบ กส กส(น) ให้ กอ	แบบ กส กส ให้ (น) กอ
กฎที่ ๗	แบบ กส(น) ให้ กอ กอ	แบบ กส ให้ (น) กอ กอ
กฎที่ ๘	แบบ กอ กส(น) ให้ กอ	แบบ กอ กส ให้ (น) กอ
กฎที่ ๙	แบบ กอ กส (น) ให้ กส(น)	แบบ กอ กส ให้ (น) กส(น)
กฎที่ ๑๐	แบบ กอ กส(น) ให้ กท(นน)	แบบ กอ กส ให้ (น) กท(นน)

ในกรณีที่ไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ด้วย หน่วยแก่นแต่ละคู่จะมีโครงสร้างอย่าง

เดียวกัน

ตัวอย่าง

แบบ กส (น) ให้ กส(น) ชวนเขา <u>ให้</u> กินข้าว	เตือน <u>น้อง</u> ให้ <u>ทำ</u> การบ้าน
แบบ กสให้(น) กส(น) ชวน <u>ให้</u> เขา <u>กิน</u> ข้าว	เตือน <u>ให้</u> น้อง <u>ทำ</u> การบ้าน
แบบ กส(น) ให้ กอ ล้างจาน <u>ให้</u> สะอาด	ทบทวน <u>ให้</u> แตก
แบบ กส(น) ให้ กท(นน) <u>ให้</u> เขา <u>ให้</u> สอนเลข <u>น้อง</u>	สั่ง <u>เขา</u> <u>ให้</u> ร <u>คน</u> นำ <u>ต้นไม้</u>
แบบ กสให้ (น) กท(นน) <u>ให้</u> <u>ให้</u> เขา <u>สอน</u> เลข <u>น้อง</u>	สั่ง <u>ให้</u> เขา <u>ร</u> คน <u>นำ</u> ต้นไม้
แบบ กส(น) ให้ กส กส(น) ชวน <u>เขา</u> <u>ให้</u> เก็บ <u>รวบรวม</u> ข้าว <u>ของ</u>	สั่ง <u>เขา</u> <u>ให้</u> ตัด <u>แบ่ง</u> ขนม
แบบ กสให้(น) กส กส(น) ชวน <u>ให้</u> เขา <u>เก็บ</u> รวบรวม <u>ข้าว</u> ของ	สั่ง <u>ให้</u> เขา <u>ตัด</u> แบ่ง <u>ขนม</u>

แบบ กส กส(น) ให้ กอ
ไล่หางเขาให้ตาย

ไล่เตะเขาให้หกล้ม

แบบ กส กส ให้(น) กอ
ไล่หางให้เขาตาย

ไล่เตะให้เขาหกล้ม

แบบ กส(น) ให้ กอ กอ
ชวนเขาให้นั่งพัก

พน้ำให้หกลเอะเทอะ

แบบ กอ กส(น) ให้ กอ
วิ่งชนเขาให้หกล้ม

กระโศคกระชากให้สร้อยขาด

แบบ กอ กส(น) ให้ กส(น)
คิดจ้างคนงานให้ล้างบ้าน

ตกลงใจวานเขาให้เขียนจดหมาย

แบบ กอ กส ให้ (น) กส(น)
คิดจ้างให้คนงานล้างบ้าน

ตกลงใจวานให้เขาเขียนจดหมาย

แบบ กอ กส(น) ให้ กท(นน)

คัดสินใจวานเขาให้จ่ายเงินเคือนคนงาน จัดการ เจิญเขาให้อบรมมารยาทนักเรียน

แบบ กอ กส ให้(น) กท(นน)

คัดสินใจวานให้เขาจ่ายเงิน เคือนคนงาน จัดการ เจิญให้ เขา อบรมมารยาทนักเรียน

๓.๒ หน่วย แกนที่มีค่าค่า เชื่อมกริยาอยู่ระหวางค่ากริยาที่ร่วมประชานกัน

หน่วยแกนบางหน่วย ค่ากริยาที่อยู่หน้าและหลังค่า เชื่อมกริยามีประชานร่วมกัน
และค่ากริยาที่อยู่หลังค่า เชื่อม เป็นผลสืบเนองจากค่ากริยาที่อยู่หน้าค่า เชื่อม หน่วย แกน
ที่มีลักษณะคง กลาวนี้มีอยู่สองประเภท คือ หน่วย แกน ที่มีค่า เชื่อมกริยา ที่มีค่า ค่า เชื่อม

๓.๒.๑ หน่วย แกนที่มีค่า เชื่อมกริยาอยู่ระหวางค่ากริยาอกรมกับอกรม
คือมี โครงสรางเป็น

- แบบ กอให้ กอ๔
- แบบ กอ ให้ กอกอ๔
- แบบ กอกอ ให้ กอ๔
- แบบ กอให้ กอกอ๔(น)

ตัวอย่าง

แบบ กอ ให้ กอ

นอนให้หลับ

เล่นให้สนุก

แบบ กอ ให้ กอกอ

คิดให้กังวลกลุ่มใจเปล่า ๆ

ไหลให้ท่วมเจิ่ง

แบบ กอกอ ให้ กอ

รีบวิ่งให้เหนื่อย

นั่งพักให้สบาย

แบบ กอ ให้ กอกอ๔(น)

คิดให้่วนวายโกรธเขาเปล่า ๆ

คิดให้กังวลเป็นห่วงเขาเปล่า ๆ

“หน่วยเกณฑ์ที่มีโครงสร้างแบบ กอให้ กอ เป็นหน่วยเกณฑ์คำเชื่อมกริยาอยู่
ระหว่างคำกริยาที่ร่วมประธานกันก็ได้ หรือเป็นหน่วยเกณฑ์มีคำเชื่อมกริยาอยู่
ระหว่างคำกริยาที่ต่างประธานกันก็ได้

“ถ้าไม่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ในหน่วยเกณฑ์ที่มีโครงสร้างแบบ กอให้ กอกอ
และแบบ กอกอ ให้ กอ หน่วยเกณฑ์ทั้งสองนี้จะมีโครงสร้างอย่างเดียวกัน

๓.๒.๒ หน่วยแก้ที่มีคำเชื่อมกริยาอยู่ระหว่างคำกริยากรรมกับสกรรม
คือมีโครงสร้างเป็น

แบบ ก_๑ ให้ ก_๒(น)^{๑๐}

แบบ ก_๑ก_๑ ให้ ก_๒(น)

ตัวอย่าง

แบบ ก_๑ ให้ ก_๒(น)

อย่าวิ่งให้ตกบันไดละ

เดินให้ทันเขา

แบบ ก_๑ก_๑ ให้ ก_๒(น)

รีบเดินให้ทันเขา

ตัดสินใจกระโดดให้ข้ามรั้ว

๔. หน่วยแก้ที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา และคำหลังกริยา

เมื่อหน่วยแก้มีทั้งคำหน้ากริยาและคำหลังกริยาอยู่ด้วย คำหน้ากริยาจะ
อยู่ตำแหน่งแรกของหน่วยแก้ ส่วนคำหลังกริยาจะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายของหน่วยแก้
หรืออยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแก้ด้วย—เหตุที่คำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแก้ก็ได้
อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแก้ก็ได้ จึงแยกกล่าวเป็น ๒ หัวข้อ ดังนี้

๔.๑ หน่วยแก้ที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา และคำหลังกริยาที่
อยู่ตำแหน่งสุดท้ายของหน่วยแก้

^{๑๐}หน่วยแก้ที่มีโครงสร้างแบบ ก_๑ ให้ ก_๒(น) เป็นหน่วยแก้ที่มีคำเชื่อม
กริยาอยู่ระหว่างคำกริยาที่ร่วมประธานกันก็ได้ หรือเป็นหน่วยแก้ที่มีคำเชื่อมกริยา
อยู่ระหว่างคำกริยาที่ต่างประธานกันก็ได้

คำหน้ากริยากับคำหลังกริยาอาจจะปรากฏร่วมกันเป็นแบบ ดังนี้

คำหน้ากริยา		คำหลังกริยา			
ไป	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	เสีย
มา		ลง	มา	ดู	
		เข้า			
		ออก			

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

ไป ถึง เชือก ขึ้น

มา ถึง เชือก ลง

ไป ถึง เชือก เข้า

มา ถึง เชือก ออก

ไป ถึง เชือก มา

มา ถึง เชือก ไป

ไป ถึง เชือก เอา

มา ถึง เชือก เสีย

ไป ถึง เชือก ไว้

มา ถึง เชือก ดู

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

ไป ถึง เชือก ขึ้นมา

มา ถึง เชือก ลงไป

ไป ถึง เชือก เข้ามา

มา ถึง เชือก ออกไป

ไป ถึง เชือก ขึ้นเสีย

มา ถึง เชือก ลงเสีย

ไป ถึง เชือก เข้าเสีย

มา ถึง เชือก ออกเสีย

ไป ถึง เชือก มาเสีย

มา ถึง เชือก ไว้เสีย

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสามคำ

ไป ถึง เชือก ขึ้นมาเสีย

ไป ถึง เชือก ลงมาเสีย

ไป ถึง เชือก เข้ามาเสีย

ไป ถึง เชือก ออกมาเสีย

๔.๒ หน่วยแคนที่ประกอบด้วย คำหน้ากริยา คำกริยา และคำหลังกริยา
ที่อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแค้น

คำหน้ากริยากับคำหลังกริยาอาจจะปรากฏร่วมกันเป็นแบบ ดังนี้

คำหน้ากริยา		คำหลังกริยา			คำกริยา
ไป	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	
มา		ลง	มา		
		เข้า			
		ออก			

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

ไป หยิบหนังสือ มา อ่าน

มา หยิบหนังสือ ไป อ่าน

ไป หยิบหนังสือ ไว้ อ่าน

มา หยิบหนังสือ ออก อ่าน

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

ไป หยิบหนังสือ ขึ้นมา อ่าน

มา หยิบหนังสือ ลงไป อ่าน

ไป หยิบหนังสือ เข้าไป อ่าน

มา หยิบหนังสือ ออกไป อ่าน

ไป หยิบหนังสือ มาไว้ อ่าน

มา หยิบหนังสือ ไปไว้ อ่าน

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสามคำ

ไป หยิบหนังสือ ขึ้นมาไว้ อ่าน

มา หยิบหนังสือ ลงไปไว้ อ่าน

ไป หยิบหนังสือ เข้ามาไว้ อ่าน

มา หยิบหนังสือ ออกไปไว้ อ่าน

๕. หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา และคำเชื่อมกริยา

เมื่อหน่วยแค้นมีทั้งคำหน้ากริยาและคำเชื่อมกริยาอยู่ด้วย คำหน้ากริยาจะอยู่ตำแหน่งแรกของหน่วยแค้น ส่วนคำเชื่อมกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแค้น

คำหน้ากริยากับคำเชื่อมกริยาอาจจะปรากฏร่วมกันเป็นแบบ ดังนี้

คำหน้ากริยา		คำเชื่อมกริยา	
ไป	คำกริยา	ให้	คำกริยา
มา			

ตัวอย่าง

ไป นิ่ง ให้ ถ่ายรูป

มา เตรียม ให้ ทำกับข้าว

ไป นิ่งพัก ให้ สบาย

มา วึ่งเล่น ให้ สนุก

๖. หน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยา

เมื่อหน่วยแทนมีทั้งคำกริยา^{ให้} และคำหลังกริยาอยู่ด้วย คำเชื่อมกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทน ส่วนคำหลังกริยาจะอยู่ท้ายหน่วยแทนหรืออยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทน ด้วยเหตุที่คำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแทนก็ได้ อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแทนก็ได้ จึงจะแยกกล่าวเป็น ๒ หัวข้อ ดังนี้

๖.๑ หน่วยแทนที่ประกอบด้วยคำกริยา คำเชื่อมกริยาและคำหลังกริยาที่อยู่ท้ายหน่วยแทน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำกริยา คำเชื่อมกริยาและคำกริยาว่าจะปรากฏร่วมกันเป็นแบบ ดังนี้

คำเชื่อมกริยา

คำหลังกริยา

คำกริยา	ให้	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	เสีย
			ลง	มา		ๆ
			เข้า			
			ออก			
			เอา			

ตัวอย่างหน่วยแทนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

สั่งเขาให้ถึงเชือกขึ้น

สั่งเขาให้ถึงเชือกลง

สั่งเขาให้ถึงเชือกเข้า

สั่งเขาให้ถึงเชือกออก

สั่งเขาให้ถึงเชือกไป

สั่งเขาให้ถึงเชือกมา

สั่งเขาให้ถึงเชือกไว้

สั่งเขาให้ถึงเชือกเสีย

สั่งเขาให้ถึงเชือก ๆ

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก เอา

ตัวอย่างหน่วยแทนที่คำหลังกริยามีสองคำ

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ขึ้นมา

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ลงไป

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก เข้าไป

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ออกมา

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ขึ้นเสีย

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ลงเสีย

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก เข้าเสีย

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ออกเสีย

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก ไปเสีย

สั่งเขา ให้ ถึงเชือก มาเสีย

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสามคำ

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ขึ้นมา

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ลงไป

สั่งเขา ให้ คึง เชือก เข้าไป

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ออกมา

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ขึ้นเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ลงเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก เข้าเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ออกเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ไปเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก มาเสีย

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสามคำ

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ขึ้นไปเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ลงมาเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก เข้ามาเสีย

สั่งเขา ให้ คึง เชือก ออกไปเสีย

๖.๒ หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยา
ที่อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแค้น

คำเชื่อมกริยากับคำหลังกริยาปรากฏร่วมกันในหน่วยแค้นได้เป็น ๒ แบบ คือ
แบบที่ ๑ คำหลังกริยาอยู่หน้าคำเชื่อมกริยา
แบบที่ ๒ คำหลังกริยาอยู่หลังคำเชื่อมกริยา
แบบที่ ๑

คำกริยา คำเชื่อมกริยาและคำหลังกริยาที่ปรากฏร่วมกันในแบบนี้ มีดังนี้

คำกริยา	คำหลังกริยา				คำกริยา
	ขึ้น	ไป	ไว้	ให้	
	ลง	มา			
	เข้า				
	ออก				

ตัวอย่าง หน่วยแทนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

หยิบหนังสือขึ้น/ให้ ดู^๗

รีบทำเข้า/ให้ เสร็จ

หยิบหนังสือ ไป/ให้ อ่าน

หยิบหนังสือ ไว้/ให้ อ่าน

นั่งลง/ให้ ถ่ายรูป

ฉีกกระดาษ ออก/ให้ ดู

หยิบหนังสือ มา/ให้อ่าน

ตัวอย่าง หน่วยแทนที่คำหลังกริยามีสองคำ

ถือหนังสือ ขึ้นไป/ให้ อ่าน

ถือหนังสือ เข้าไป/ให้ อ่าน

ถือหนังสือ ไปไว้/ให้ อ่าน

ถือหนังสือ เข้าไปไว้/ให้ อ่าน

ถือหนังสือ ลงมา ให้ อ่าน

ถือหนังสือ ออกมา ให้ อ่าน

ถือหนังสือ มาไว้ ให้ อ่าน

ถือหนังสือ ออกมาไว้/ให้ อ่าน

แบบที่ ๒

คำหลังกริยาและคำเชื่อมกริยาที่อาจจะปรากฏร่วมกันในแบบนี้ มีดังนี้

คำเชื่อมกริยา คำหลังกริยา

คำกริยา	ให้	ไป	ไว้	คำกริยา
		มา		

ตัวอย่าง หน่วยแทนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

ข้อขนม ให้/ไปกิน

ข้อขนม ให้/ไว้กิน

ข้อขนม ให้/มากิน

^๗เครื่องหมาย / ใช้ค้นคำเชื่อมกริยากับคำหลังกริยาที่อยู่ระหว่างคำกริยา
ในหน่วยแทน

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

ชื่อชนม ให้/ไปไว้กิน

ชื่อชนม ให้/มาไว้กิน

๗. หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยา

เมื่อหน่วยแคนที่ทั้ง คำหน้ากริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยาอยู่ด้วย คำหน้ากริยาจะอยู่ตำแหน่งแรกของหน่วยแคนที่ คำเชื่อมกริยาจะอยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่ ส่วนคำหลังกริยาจะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายของหน่วยแคนที่ หรืออยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่ ด้วยเหตุที่คำหลังกริยาอยู่ท้ายหน่วยแคนที่ได้ อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแคนที่ได้ จึงจะแยกกล่าวเป็น ๒ หัวข้อ ดังนี้

๗.๑ หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยาที่อยู่ท้ายหน่วยแคนที่

คำเหล่านี้ปรากฏรวมกันเป็นแบบ ดังต่อไปนี้

คำหน้ากริยา

คำเชื่อมกริยา

คำหลังกริยา

ไป	คำกริยา	ให้	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	เสีย
				ลง	มา		กู
				ออก			
				เข้า			
				เอา			

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีกำเดียว

ไป บอก เขา ให้ ลูก ขึ้น

มา บอก เขา ให้ นิ่ง ลง

ไป บอก เขา ให้ รีบเดิน เข้า เถอะ

มา บอก เขา ให้ ตัดผ้า ออกหน่อย

ไป บอกเขา ให้ คิด เอาเองซิ

มา บอก เขา ให้ หนี ไป

ไป บอก เขา ให้ หนี ไป

มา บอก เขา ให้ เฉย ไว้

ไป บอก เขา ให้ เฉย เสีย

มา บอกเขา ให้ คิด กู ก่อน

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

<u>ไป</u> บอกเขา <u>ให้</u> เคน <u>ลงไป</u> เอะ	<u>มา</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ขึ้นไป</u>
<u>ไป</u> บอกเขา <u>ให้</u> เคน <u>เข้าไป</u> เอะ	<u>มา</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ลงไป</u> เอะ
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ออกไป</u> เอะ	<u>มา</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>เข้าไป</u> เอะ
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ขึ้นมา</u>	<u>มา</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ลงไป</u>
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>มาเสีย</u>	<u>มา</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ไปเสีย</u>

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ขึ้นไปเสีย</u>	<u>มา</u> บอกเขา <u>ให้</u> เคน <u>ลงไปเสีย</u>
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>เข้าไปเสีย</u>	<u>มา</u> บอกเขา <u>ให้</u> เคน <u>ลงไปเสีย</u>
<u>ไป</u> บอก <u>เขา</u> <u>ให้</u> เคน <u>ขึ้นมาเสีย</u>	<u>มา</u> บอก <u>เขา</u> <u>ให้</u> เคน <u>ออกไปเสีย</u>
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>เข้ามาเสีย</u>	<u>มา</u> บอกเขา <u>ให้</u> เคน <u>ขึ้นมาเสีย</u>
<u>ไป</u> บอก เขา <u>ให้</u> เคน <u>ออกมาเสีย</u>	

๗.๒ หน่วยแคนที่ประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำกริยา คำเชื่อมกริยา และ
คำหลังกริยา ที่อยู่ระหว่างคำกริยาในหน่วยแค้น

คำเหล่านี้ปรากฏร่วมกันในหน่วยแค้นได้เป็น ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ คำหลังกริยาอยู่หน้าคำเชื่อมกริยา

แบบที่ ๒ คำหลังกริยาอยู่หลังคำเชื่อมกริยา

แบบที่ ๑

คำหน้ากริยา คำกริยา คำหลังกริยา และคำเชื่อมกริยาที่ปรากฏร่วมกันใน
แบบนี้ มีดังนี้

คำหน้ากริยา		คำหลังกริยา		คำเชื่อมกริยา		
ไป	คำกริยา	ขึ้น	ไป	ไว้	ให้	คำกริยา
มา		ลง	มา			
		เข้า				
		ออก				

ตัวอย่างหน่วยแทนที่คำกริยามีคำเดียว

ไป หยิบหนังสือขึ้น/ให้ คุณ

มา เขี้ยว ลง/ให้ เถิม

มา รีบทำ เข้า/ให้ เสร็จ

ไป ขยายออก/ให้ กว้างอีกหน่อย

ไป หยิบหนังสือมา/ให้ คุณ

มา หยิบหนังสือ ไป/ให้ คุณ

ไป หยิบหนังสือไว้/ให้ อ่าน

ตัวอย่างหน่วยแทนที่คำหลังกริยามีสองคำ

ไป เก็บกระดาษ ขึ้นมา/ให้ คุณ

ไป ยกกระทะ ลงมา/ให้ ล้าง

มา เขียนเติม เข้าไป/ให้ เติม

ไป รื้อเสื่อ ออกมา/ให้ คุณ

ไป เก็บกระดาษ ขึ้นไว้/ให้ คุณ

ไป ยกกระทะ ลงไว้/ให้ ล้าง

ไป เตรียมของว่าง มาไว้/ให้ เขากิน

มา ตักน้ำ ไปไว้/ให้ เขาอาบ

มา เขียนเติม เข้าไว้/ให้ เติม

ไป รื้อเสื่อ ออกไว้/ให้ คุณ

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสามคำ

ไป เก็บกระดาษ ขึ้นมา ไว้/ให้ คุณ
มา เขียนเดิม เข้าไป ไว้/ให้ เต็ม

ไป ยกกระทะ ลงมา ไว้/ให้ ล้าง
ไป รื้อเสื่อ ออกมา ไว้/ให้ คุณ

แบบที่ ๒

คำนำกริยา คำกริยา คำเชื่อมกริยา และคำหลังกริยาที่ปรากฏร่วมกันใน
แบบนี้ มีดังนี้

คำนำกริยา คำเชื่อมกริยา คำหลังกริยา

ไป	คำกริยา	ให้	ไป	ไว้	คำกริยา
มา			มา		

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีคำเดียว

มา ช้อนนม ให้/ไป กิน
ไป ช้อนนม ให้/ไว้ กิน

ไป หยิบหนังสือ ให้/มา อ่าน

ตัวอย่างหน่วยแคนที่คำหลังกริยามีสองคำ

มา ช้อนนม ให้/ไป ไว้ กิน

ไป หยิบหนังสือ ให้/มา ไว้ อ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย